T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/666
KARAR NO : 2024/119
KARAR TR : 01/04/2024

ÖZET: Su abone sözleşmesi ve onun işaret ettiği Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine istinaden tahakkuk ettirilen atık su bedeli ve idari para cezasınınptali istemiyle açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göreADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. Ş. M., B. G., P., D. Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. C. K.
Davalı : Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Z. D

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkili hakkında, Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Abone İşleri Dairesi Başkanlığının 03/05/2023 tarih ve 145526 sayılı işlemi ile; ... ili, ... ilçesi, ... Mahallesi, ... Sokak No: ... adresinde bulunan ticarethanede izinsiz olarak açılan sondajdan bağlantı yapılarak su kullanıldığı ve kanalizasyon hattına izinsiz atık su deşarj edildiği gerekçesiyle, 9.263 TL idari para cezası düzenlenerek 4.865 m3 atık su bedelinin 810527 nolu aboneliğine tahakkuk ettirilmesine karar verildiğini belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Turgutlu Sulh Ceza Hakimliği 19/06/2023 tarih ve D. İş No: 2023/2125 sayılıkararı** ile davada idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya kapsamı değerlendirildiğinde; Uyuşmazlık Mahkemesinin 07/06/2021 tarih 2021/321 Esas 2021/374 Karar sayılı içtihadı nazara alındığından görevli yerin İdari Yargı yerleri olduğu kanaatine varılmakla 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 27/8 maddesi gereğince hakimliğimizin görevsizliğine karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-İtiraz eden hakkında, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün E-67030693-220.04.02-145526 sayı ve 03/05/2023 tarihli düzenlenen su cezalarının iptaline ilişkin itiraz talebiyle ilgili olarak, itirazın değerlendirilmesi mercinin İdare Mahkemesi olması nedeniyle hakimliğimizin GÖREVSİZLİĞİNE..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Manisa 1. İdare Mahkemesi 07/12/2023 tarih ve E.2023/752 sayılı kararı**ile, davacı ile davalı idare arasında imzalanan su abone sözleşmesine dayalı olarak ortaya çıkan uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Olayda; taraflar arasında 810527 nolu abonelik sözleşmesi bulunduğu, dava konusu adreste sondajdan evlere kaçak su verildiğinin tespit edildiği, bunun üzerine abone sözleşmesi ve onun işaret ettiği Tarifeler Yönetmeliği hükümleri ile abonelik kapsamında alınan sayacın tespit ettiği su miktarı dikkate alınarak atık su bedeli tahakkuk ettirildiği ve davacı hakkında idari para cezası uygulandığı görülmektedir.

Bu durumda; idari bir sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, davacı ile davalı idare arasında imzalanan su abone sözleşmesine dayalı olarak ortaya çıkan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu, bu nedenle de bakılan davanın görev yönünden reddi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim benzer uyuşmazlıklara ilişkin, Uyuşmazlık Mahkemesinin 03/07/2039 tarih ve E:2019/340, K:2019/456 sayılı kararı ile 29/04/2019 tarih ve E:2019/227, K:2019/339 sayılı kararı da bu yöndedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Belediyenin görev ve sorumlulukları "* başlıklı 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi şöyledir:

"a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. (Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...) (Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.) Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler."

6. 5393 sayılı Kanun'un *"Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları"* başlıklı 15. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi şöyledir:

"d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılmapaylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak."

7. 20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Kuruluş"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 7/2/1983-KHK 56/1 md.; Aynen kabul: 23/5/1984 - 3009/1 md.)

İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü bu Kanunda İSKİ olarak anılır.

Genel Müdürlüğün hizmeti, İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin görev alanı ile sınırlıdır. Ancak, şehrin yararlandığı su kaynaklarının korunmasına ilişkin hizmetler, büyük şehir belediye sınırları dışında da olsa bu kuruluş tarafından yürütülür. Ayrıca Cumhurbaşkanı anasistem ile ilgili başka belediye ve köylerin su ve kanalizasyon işlerini de bu Genel Müdürlüğe verebilir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi, İstanbul Büyük Şehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. İSKİ personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir."

8. 2560 sayılı Kanun'un*"Görev ve Yetkiler"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri şöyledir:

"b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

...

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,"

9. 2560 sayılı Kanun'un *"Gelirler"* başlıklı 13. maddesinin (a) bendi şöyledir:

"a) Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler,"

10. 2560 sayılı Kanun'un *"Tarife tespit esasları"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 5/6/1986 - 3305/2 md.)

Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve (...) bir kar oranı esas alınır.

Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir."

11. 2560 sayılı Kanun'un Ek 5. maddesi şöyledir:

"(5/6/1986 - 3305/3 md. ile gelen Ek 4 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır"

12. Manisa Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliğinin *"Kapsam"* başlıklı2. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelik, Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetki alanı içerisinde; abonelerine yönelik hizmetlerine, abone işlemlerine, içme suyu ve atıksu şebekelerinin bakım onarım ve işletilmesine, su kaynaklarından sağlanan içme ve kullanma suyunun tüketicilere ulaştırılmasına ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına ilişkin her türlü bedel, pay, teminat ve müeyyidelerin tespiti ile bunların tahsiline ilişkin İdarece uygulanacak usul ve esasları kapsar."

13. Yönetmeliğin *"Dayanak"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (1).Bu Yönetmelik, 03/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve 20/11/1981 tarihli 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 23 üncü ve Ek 5 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

14. Yönetmeliğin *"Kaçak su"* başlıklı 44. maddesi şöyledir:

"(1) İdarenin tasarrufundaki barajlardan, isale hatlarından, su depolarından, yangın hidratlarından, su dağıtım hattı, şube yolu hattından, kuyu, kaynak, İdareye ait şebeke hattı bulunan hayrat çeşmelerinden ve benzeri yerlerden izinsiz olarak tankerle, boru döşeyerek, motor bağlayarak, şebekeyi delerek su temin etmek ve kullanmak, binalarda bulunan yangın vanalarından su kullanmak, sayaç yerine boru takmak, kayıtsız sayaç takmak, abone olmasına rağmen İdareye haber vermeksizin sayacı sökerek tüketim endeksini bozmak, sayacın tüketimini doğru olarak kaydetmesini önleyecek bir tertibat kurarak su temin etmek ve kullanmak, İdarenin kapatmış olduğu suyu açarak kullanmak, şehir şebeke suyu haricinde, kendi imkanları ile İdarenin görev alanı içerisinde kalan yeraltı veya yerüstü kaynaklarından izinsiz ve ruhsatsız olarak su temin etmek ve atıksu üretmek, işlenmesi yasak olan fiillerden olup, aynı zamanda kaçak su olarak tanımlanır.

(2) Yukarıda işlenmesi yasak olan fiilleri işleyerek kaçak su tüketenlerden, kaçak su bedeli olarak tahsil edilecek olan su ve atıksu kullanımının dışında ayrıca, her yıl, Genel Kurulca belirlenen maktu bedel alınır ve kaçak bağlantı iptal edilir.

(3) Tahakkuk eden kaçak su bedelini ödemeyenler hakkında yasal takip başlatılır."

15. Yönetmeliğin *"Kaçak su tespit şekli ve yaptırımları"* başlıklı 45. maddesi şöyledir:

"(1) Kaçak su kullananlar hakkında İdare görevlilerince tutanak tanzim edilir.

(2) Aykırı fiilin tespiti, en az iki İdare personeli tarafından mahallinde yapılacak araştırma ve soruşturma neticesinde belirlenir.

(3) Bu tutanakta aykırı fiilin şekli, varsa sayaç ve endeksi hakkında bilgi ve tespit edilen süre ile ilgili bilgiler ayrıntılı olarak kaydedilir. Kaçak bağlantının fotoğrafı ve inandırıcı belge ve deliller tutanak eki olmak üzere hazırlanır.

(4) Tutanak 3 (üç) suret olarak tanzim edilir. İlgilinin imzası alınarak bir sureti ilgiliye bırakılır. İlgilinin bulunmaması veya imzadan çekilmesi halinde bağımsız bölüme bırakılan veya mahalle muhtarına teslim edilen bildirim tebligat yerine geçer.

(5) Aykırı fiilin tespiti için tanzim edilen tutanak kaçak su kullanan gerçek ve tüzel kişilere, varsa aboneliğinin tespiti halinde aboneye tutulur. Kaçak kullanım yerinde, kaçak kullananın tespit edilemediği durumda adrese tanzim edilir. Adresteki kaçak kullanan kişinin tespiti için yasal soruşturma yapılır. Yasal soruşturma sonucunda kaçak kullanan tespit edildikten sonra sahada suyu kullanıma kapatılarak yönetmelik gereği, Genel Kurulca belirlenen maktu para cezası uygulanır. Yasal işlemler tamamlandıktan sonra suyu kullanıma açılır.

(6) Kaçak su kullanımın tespit edilmesinde, İdarenin tespitini doğru bulgu ve belgeleredayandırması esastır.

(7) Abone, kaçak tahakkukuna ilişkin olarak kendisine tebliğ edilen faturaya, kanıt vebelgelerle birlikte 7 (yedi) iş günü içerisinde itiraz edebilir. Bu itiraz İdare tarafından en geç 30 (otuz) gün

içerisinde sonuçlandırılır.

(8) Kaçak su kullandığı tespit edilen abone kendisine tahakkuk ettirilen bedeli tebliğtarihinden itibaren 15 (on beş) gün içerisinde ödemekle yükümlüdür."

16. Yönetmeliğin *"Kaçak su kullanma süresinin tespiti"* başlıklı 46. maddesinin 1. fikrası şöyledir:

" (1) Sayaçlı tüketimde, sayacın endeksinin İdarece uygun bulunması halinde, sayacın gösterdiği tüketim miktarı esas alınır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/04/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacı şirket hakkında, kaçak su kullanımı nedeniyle Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Abone İşleri Dairesi Başkanlığının 03/05/2023 tarih ve 145526 sayılı işlemi düzenlenen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

20. Dosyanın incelenmesinden; taraflar arasında abonelik sözleşmesi bulunduğu,davacı şirkete ait adrestesondajdan kaçak su verildiğinin tespit edildiği, bunun üzerine Abone Sözleşmesi ve onun işaret ettiği Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine istinaden ve kullanılan su tüketimi dikkate alınarak yapılan hesaplama sonucunda idari para cezası ve atık su bedeli tahakkuk ettirildiği görülmektedir.

21.Bu nedenle, idari bir sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, davacı abone ile davalı idare arasında yapılmış su abone sözleşmesine dayalı olarak ortaya çıkan uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Manisa 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Turgutlu Sulh Ceza Hakimliğinin 19/06/2023 tarih ve D. İş No: 2023/2125 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Manisa 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ileTurgutlu Sulh Ceza Hakimliğinin 19/06/2023 tarih ve D. İş No: 2023/2125 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/04/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN